

Ierosināta lieta par dubultpilsonības nosacījumiem

Satversmes tiesas 1. kolēģija ir ierosinājusi lietu „Par Pilsonības likuma pārejas noteikumu 1. punkta pirmā teikuma vārdu „ja reģistrācija notiek līdz 1995. gada 1. jūlijam” un otrā teikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 2. pantam, kā arī Latvijas PSR Augstākās padomes 1990. gada 4. maija deklarācijas „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” preambulai”.

Saskaņā ar Satversmes 1.pantu Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika. Satversmes 2. pants noteic, ka Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai. Savukārt, 1990. gada 4. maija deklarācijas (Neatkarības deklarācija) preambula citastarp nostiprina Latvijas valstisko nepārtrauktību.

Pilsonības likuma pārejas noteikumu 1.punkts noteic: „Latvijas pilsoņi un viņu pēcnācēji, kuri laikā no 1940. gada 17. jūnija līdz 1990. gada 4. maijam, glābdamies no PSRS un Vācijas okupācijas režīma terora, ir atstājuši Latviju kā bēgļi, tikuši deportēti vai minēto iemeslu dēļ nav varējuši atgriezties Latvijā un šajā laikā naturalizējušies ārvalstīs, saglabā tiesības reģistrēties Iedzīvotāju reģistrā kā Latvijas pilsoņi un pēc reģistrācijas pilnā apjomā bauda pilsoņa tiesības un pilda pilsoņa pienākumus, ja reģistrācija notiek līdz 1995. gada 1. jūlijam. Ja šīs personas reģistrējas pēc 1995. gada 1. jūlija, tām jāatsakās no citas valsts pilsonības (pavalstniecības).”

Lieta ir ierosināta pēc Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta pieteikuma. Tiesas izskatītās lietas būtība bija Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes lēmums par personu atzīšanu par Latvijas Republikas pilsoņiem tikai pēc atteikšanās no citas valsts pilsonības. Latvijas okupācijas laikā šīs personas bija ieguvušas Vācijas pilsonību, taču tām jau iepriekš bija izsniegtas Latvijas Republikas pilsoņu ārzemju pasēs un šīs personas tika uzņemtas uzskaitē Latvijas sūtniecībā kā Latvijas Republikas pilsoņi. Pieteikuma iesniedzējs citastarp norāda, ka okupācijas laikā Latvijas valsts sūtniecības ārzemēs rīkojās de iure nepārtraukti pastāvošās Latvijas valsts vārdā, un to izdotie lēmumi un veiktās darbības esot spēkā. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka tie Latvijas pilsoņi, kas Latvijas okupācijas laikā ieguva citas valsts pilsonību, esot varējuši paļauties, ka viņiem iegūtā ārvalstu pilsonība tiek atzīta un tās dēļ Latvijas pilsoņa tiesības netiks liegtas.

Tādējādi, pēc Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta uzskata, apstrīdētā norma neatbilstot tiesiskās paļāvības principam un valsts nepārtrauktības doktrīnai.

Saeima ir uzaicināta līdz 2009. gada 23. oktobrim iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu. Lietas sagatavošanas termiņš ir 2009. gada 23. decembris.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274